

Styreleder Terje Uggens tale til årsmøte i Mjøsen Skog SA, Honne 24. april 2019

Ordfører, gode andelseiere og årsmøtedelegater

2018 ble et år preget av fusjonssaken, en tid og oppmerksomhetskrevende prosess parallelt med fullt trøkk på daglig drift i et modus som naturlig og forståelig har vært preget av usikkerhet om framtidig jobb og egne muligheter blant de ansatte gjennom siste halvår. Jeg vil innledningsvis gi honnør til våre ansatte for å ha stått i dette og holdt skansen når det gjelder fokus og daglig innsats, og som har oppnådd gode resultater i omsatt volum, markedsandel og resultat. Fusjonssaken er formelt sett ikke tema til behandling i dette årsmøte. Jeg kommer nærmere tilbake til den videre framdriften mot den endelige behandlingen i ekstraordinært årsmøte i juni.

Fusjonsprosessen

Det er likevel naturlig å si noen ord om fusjonsprosessen også i dette ordinære årsmøte. Prosessen har direkte bakgrunn i Birioppøpet fra 2015. Hovedessensen i initiativet fra Biri Skogeierlag var: «Norske skogeiere står overfor store muligheter som kan gi skog- og trenæringen en nøkkelrolle i samfunnsøkonomien, skape økt etterspørsel etter skogråstoff og etablere ny industri. Realiseringen av dette potensialet er neppe mulig uten at skogeierandelslagene samler sine ressurser til felles løft». Årsmøtet vedtok enstemmig at styret skulle iverksette en prosess med mål om et strukturelt hovedgrep å slå sammen alle 8 til ett nasjonalt skogeierandelslag. Styret fulgte dette opp som det tunge og tydelige grasrotinitiativ det var og iverksatte en grundig prosess som var påkostet både i tidsbruk og ressurser.

Som meddelt årsmøtet i 2016 og i flere andre sammenhenger skriftlig og muntlig, lot ikke dette strukturelle storgrepet seg gjøre i 2015, til tross for en grundig prosess med de andre skogeierandelslagene iscenesatt og styrt av styret i Mjøsen Skog. Det viste seg ikke å være interesse for dette i de andre skogeierandelslagene. Like fullt fikk vi på nytt et enstemmig årsmøtevedtak i 2016 på å jobbe videre med strukturelle grep. Dette ble i første omgang gjort ved å formalisere nærmere samarbeid med Glommen Skog på flere sentrale praktiske og operative områder. Ledetrådene var økt rotnetto til andelseiere, optimalisering av tjenestetilbudet på kvalitet, kompetanse og praktiske løsninger, samt kostnadseffektiv drift. Det vi ikke fikk lagt inn i dette samarbeidet, var markedsarbeidet og tømmeromsetningen.

Strukturendringer i andelslagene

I tiden rundt årsmøtet i 2015, da Birioppøpet var sak på agendaen, var det 8 skogeierandelslag i Norge. Like før årsmøtet ble det klart at Vestskog og Sogn- og Fjordane Skogeierlag fusjonerte. Senere samme år ble det vedtatt fusjon mellom Glommen Skog og Havass. Nå er det vedtatt fusjon mellom Vestskog og AT Skog. Med eventuelt gjennomført fusjon mellom Mjøsen Skog og Glommen Skog i år, vil antallet skogeierandelslag være halvert – fra 8 til 4. Det vil si at selv om vi ikke lyktes med intensjonen i Biri oppøpet i 2015, så vil vi i grove trekk være halvveis i prosessen.

I tillegg er det nært og veletablert samarbeid mellom Viken Skog og AT Skog gjennom sameierskapene i SB Skog og VikenAT Market som håndterer omsetningen av alt deres virke på eksportmarkedet. Det innebærer at den samhandlende blokka vi har vest for oss, fra grensa mellom Totenåsen og Hadeland og helt over til fjerdesteinene i Nordsjøen omsetter nær 5 mill. kbm tømmer.

Vårt samarbeid med Glommen hadde vært utviklet gjennom et par års tid da vi på et fellesmøte med begge styrene og ledergruppene på Ilsetra i juni i fjor kom til at det var begrenset hva mer vi hadde å hente utav samarbeidet uten å komme i brudd med konkurranserettslige forhold. Vi kunne ikke legge markedsarbeidet og tømmeromsetningen, vårt viktigste forretningsområde, inn i samarbeidet uten å gå skrittet fullt ut i strukturelt grep – fusjon. Det ble inngangen til en fusjonssondering som konkluderte med styrevedtak i begge andelslaga om å starte fusjonsforhandlinger på sensommeren i fjor.

Prosesen videre er løpende bekjentgjort gjennom utsendt informasjon, omtaler i Mjøsnytt, fagblader og lokalpressen, to utsendte utkast til fusjonsplan, høstmøte, to høringsrunder og informasjonsmøter i skogeierlaga. Siste og endelige fusjonsplan er nå under utarbeidelse. Dette blir det beste vi får mulighet til å oppnå som balansert og omforent løsning mellom to parter og som er avhengig av at Konkurransetilsynet ikke setter ned foten og stopper fusjonen. Begge styrene har fattet nødvendige vedtak for å kunne sende saken til Konkurransetilsynet. Endelig styrebehandling er berammet til 14. mai.

Mjøsen Skog har ingen kommersiell egenverdi som bedrift. Vi er ene og alene til som verktøy for våre andelseiere. Vi er til for skogeierne for å sikre avsetning på tømmer i gode og dårlige tider - til best mulige priser, med best mulig faglig støtte og service og for å sikre skogeierens verdier og grunneierrettigheter på kort og lang sikt.

Vi er ikke i en situasjon hvor vi er tvunget til å ta strukturelle grep nå. Mjøsen og Glommen går godt, vi har godt omdømme, det er gode tider og vi holder enn så lenge skansene selv om de siste årenes volumvekst har stoppet opp for vår del mens AT Skog, Viken, Glommen, SB Skog og Nortømmer alle hadde økning på mellom 5% og 13%. Strukturendringer både på kjøper- og selgerside i vår bransje, den sterkt tiltakende og aggressive konkurransesituasjonen og stadig mer omfattende og kostbare prosesser for videreutvikling av IT-løsninger, administrative og kommersielle systemer og stadig behov for styrking av egen kompetanse, aktualiserer sterkt å ta grep nå.

Jeg er overbevist om at våre andelseiere vil være klart best tjent med at fusjonsprosessen faller på plass. Selv om det går godt nå, vet vi ikke i dag om statusen er like sterk om 3 år, 5 år, om 10 år. Konjunktorene vil endre seg, det kan vi være sikre på, og konkurransen vil bare bli tøffere. Vi må ta grep nå og ruste oss for best mulig å stå oss godt i den konkurransen, for å være nok robuste til å ta nødvendige utviklingsløft på operative og tekniske løsninger, på IT verktøy og systemer, for å forbli en solid og forutsigbar leverandør for industrien – forbli en av de primære aktørene å regne med, samt bidra til utvikling av nasjonal etterspørsel etter virke gjennom innovasjon, videreutvikling og nyetablering på industrisiden.

Fra mitt ståsted vil jeg sterkt oppfordre våre andelseiere til å resonere rundt tro eller ikke tro på at størrelse og robust løfteevne har betydning for vår framtidssjans og utviklingsmuligheter til beste for dere selv og deres etterkommere. Å tro på det og å stemme for fusjon er et bevisst valg og representerer et ansvar. Å ikke tro på det, og å bruke dette som begrunnelse for å stemme imot fusjonsforslaget, innebærer også en klar risiko og et ansvar. Dette blir ikke en avstemming for enten å ta et strukturelt grep eller å beholde Mjøsen Skog uendret slik vi kjenner skogeierandelslaget vårt i dag. Fra mitt ståsted er det vanskelig å se for seg at Mjøsen Skog vil kunne hevde seg godt i den konkurransen vi allerede har og som vil utvikle seg videre, uten at vi uansett må gjøre betydelige endringer. Vi vil ikke kunne fortsette å være det Mjøsen Skog som vi framstår som i dag. De nødvendige endringene er det, etter min vurdering, vesentlig større forutsetningen for å lykkes godt med gjennom den robustheten vi får sammen med Glommen enn den vi vil kunne mobilisere på egenhånd.

Etter høringsrunde to vil som sagt den endelige fusjonsplanen være klar til behandling i de to styrene i parallelle styremøter 14. mai. I løpet av første halvdel av juni vil saken bli behandlet i skogeierlagene i ekstraordinære møter. 18. juni er datoen for sluttbehandling i ekstraordinære årsmøter i Mjøsen og Glommen, også i parallelle møter. Så er det foreløpig et åpent spørsmål om Konkurransetilsynet vil ha sluttbehandlet saken før denne datoen, eller om det ekstraordinære årsmøtet må behandle saken med forbehold om tilsynets aksept.

Dersom fusjonsplanen blir nedstemt, hva er da Mjøsens Plan B har noen spurt. Mjøsen startet en strategiprosess på vinteren i fjor. Denne ble satt på vent da fusjonssonderingene startet i juni. Dersom fusjonsplanen ikke får tilstrekkelig tilslutning og ikke skulle bli noe av, eller dersom

Konkurransetilsynet skulle stoppe fusjonen, må vi re-starte strategiprosessen. Vi må også dessverre fylle noen stillinger med nye folk gå grunn av ansatte som i fusjonsprosessen har valgt andre løsninger for egen del og ikke vil være en del av Mjøsen videre framover. Dette er en fusjonsrisiko og en beklagelig fusjonskostnad som vi må finne løsninger på om ikke fusjonen faller på plass.

Fratredelse av administrerende direktør

Det skapte, naturlig nok, oppmerksomhet at administrerende direktør fratrådte 4. mars i år, samme dag som det ble offentliggjort at Gudmund Nordtun blir direktør i eventuelt fusjonert skogeierandelslag, uten at vi kunne gå ut offentlig med nærmere informasjon om bakgrunn og begrunnelse. Han gikk selv ut i HA med forklaring på at han og styret hadde ulike strategiske mål og prioriteringer. Det ble raskt oppfattet som en direkte sammenheng med fusjonsprosessen. Jeg kan heller ikke nå kommentere dette nærmere, det ville være brudd på inngått avtale, men med utgangspunkt i Steffen Skolseggs egen forklaring i HA antar jeg at årsmøtet forstår at å ha en administrativ leder med andre strategiske mål og prioriteringer enn styret med den klare bestillingen styret så seg forpliktet til å følge opp fra vedtak og generaldebatt i de fire foregående årsmøtene, var vanskelig og uforenlig med innsats og fokus i arbeidet med å framskaffe et balansert og best mulig beslutningsunderlag fra administrasjonen i fusjonsforhandlingene. Inntreden av Johannes Bergum som konstituert administrerende direktør ble et tidsskifte i dette arbeidet.

Organisasjonsprosessen

Gjennom fjoråret har Mjøsen Skog vært gjennom en grundig organisasjonsprosess for å se på skogeierlagsstrukturen. Organisasjonsutvalget ble oppnevnt i mars, fikk et utvidet mandat i juni og la fram sin innstilling i november. Utvalget har vært ledet av nestleder Siv Sviland Høye med Helge Hvoslef, Lars Ligaarden, Jon Grund Roland og Håvard Syse som utvalgsmedlemmer og Berit Sanness som sekretær. Skogeierlagene behandlet innstillingen i årsmøtene i mars og flere skogeierlag har vedtatt sammenslutning. Målet med prosessen er å styrke vår samlede næringspolitiske slagkraft og effektivisere ressursbruken samtidig som eierengasjement, eierstyring og nærhet til skogeierandelslaget styrkes.

Driftsforhold og økt sagtømmerandel

2018 var et spesielt utfordrende driftsår med mye snø på vinteren og en uvanlig tørr og brannfareutsatt sommer. Dette skapte utfordringer og behov for uvanlige tilpasninger og tiltak. Det er grunn til å rette en særskilt takk til våre samarbeidende entreprenører for arbeidet de har nedlagt i et krevende år.

Vårt langsiktige arbeid for å øke sagtømmerandelen slo for alvor gjennom i 2018. Fra 2015 har sagtømmerandelen i våre hogster økt fra 49 prosent til dagens nivå på 62 prosent. Vi har funnet industrikunder til hva vi kan kalle 2. sortering sagtømmer til langt bedre priser enn da dette virket ble omsatt som massevirket. Dette er et viktig grep for å øke nettoresultatet for skogeier, og dette har vi lykket godt med. Naturlig nok, men isolert sett ikke like positivt, har det bidratt til at vi har slitt med å fylle våre kontraktsforpliktelser med kjøpere på massevirkesiden. Vi har likevel kommet i mål også på dette området, til tross for at vi parallelt med total volumnedgang på massevirke har levert mer enn tidligere til Borregaard. Vi har en langsiktig strategi når det gjelder kundeportefølje og samarbeidspartnere. Det er viktig å ha kunder med god investerings- og utviklingsevne med tro på framtida; Industrikunder som vi har med oss både i høykonjunktur og i lavkonjunktur.

Skogprogrammet EDEL og rekord på skogkultur

Gjennom å følge de faglige rådene som er innarbeidet i skogprogrammet EDEL, tilrettelegges det for å produsere mer skog med høyere verdi og tidligere hogsttidspunkt. Det vil si større verdi over kortere omløpstid for skogeier. For første gang passert vi 20.000 dekar utført ungskogpleie i 2018. Vi marberedte mer enn 10.000 dekar til tross for sommerens skogbrannfare. EDEL-satsingen som vi lanserte sammen med Glommen våren 2018, sørget for ekstra fokus på disse viktige områdene. Vi

fikk stor oppmerksomhet og interesse for EDEL-arrangementer gjennom 2018. Omkring 350 skogeiere deltok på EDEL-arrangementer i regi av Mjøsen Skog.

ALLMA - Skogbruksplanen har aldri stått sterkere

Ved årsskiftet hadde vi passert 2000 skogeiere med et produktivt areal på 7,2 mill dekar som abonnerer på ALLMA. Det er en betydelig oppgang fra årer før. Store aktører som Opplysningsvesenets Fond, Forsvarsbygg, Trysil kommuneskoger og de fleste bygdeallmenningene er blant de som kan utnytte ALLMA som verktøy for skogforvaltning og driftsplanlegging. ALLMA har utviklet seg til en brukervennlig og sterk merkevare. Nytt av en skogbruksplan har aldri vært større enn nå. Data blir stadig bedre, og kravet om tilgang til digitale kartdata og gode behandlingsforslag styrker seg ved økende digitalisering i skogbruket. EDEL kombinert med ALLMA gir økt nytte og kunnskap for skogeieren til å drive et optimalt skogbruk og systematisk skogskjøtsel.

Ny skogeierportal

Før utgangen av 2018 kom Mjøsen Skogs nye skogeierportal. Den er oversiktlig og brukervennlig og har gjort det enklere for andelseierne å følge med. I skogeierportalen kan andelseierne signere avtaler med Mjøsen Skog. I tillegg kan man få oversikt over status for framkjørt virke, bilvegslager, volum transportert til industri, oversikt over umålt og innmålt volum, samt oversikt over virkesoppgjør.

Norsk Skogkapital AS og Shelterwood AS

Mjøsen Skog har over noen år engasjert seg for å få på plass et fond for skogkapital til industriutvikling. Høsten 2017 ble investeringselskapet Norsk Skogkapital AS etablert av Mjøsen, Glommen, Viken, AT og Allskog med like eierandeler. Målet er å skape en katalysator for investeringer i virksomhet som har norsk tømmer som innsatsfaktor, samt å investere felles i verdiskapende aktivitet basert på råstoff fra skogen. Selskapets eierskap representerer ca. 85% av den totale tømmeromsetningen i Norge. Selskapet er dermed en tungt posisjonert aktør på råstoffsidens. Dette gjør Norsk Skogkapital AS til en aktør som investorer med ambisjoner i norsk trebasert industri søker dialog med. Fortrinnsvis skal Norsk Skogkapital AS investere der man i tillegg til kapital, kan tilføre verdier, kompetanse og nettverk gjennom aktivt eierskap.

I oktober i fjor tok Norsk Skogkapital del i etableringen av Shelterwood AS sammen med Investinor, Skogbrand Forsikring, Borregaard og Norske Skog. Kompetansen i aksjonærfelleskapet gjør Shelterwood til en av verdens mest kompetente investorer i sektoren. Ambisjonen på sikt er å utvide Shelterwood, både med hensyn til kommitert kapital og antall aksjonærer. Investinor fikk, som godt kjent og mye omtalt, tilført 500 millioner kroner øremerket investeringer innen skogrelatert sektor. Pengene står nærmest urørt da avkastningskravet har vært høyt, og det har vært utfordrende å finne medinvestorer.

Gjennom Investinors inngang i Shelterwood fjernes Investinors begrensninger ved å at selskapet får mulighet til både å ta opptil 100 prosent av nyemisjoner i selskap, og å trekke på kompetansen i aksjonærfelleskapet i rollen som aktiv eier. Jeg tar med et sitat fra administrerende direktør i Investinor Haakon H. Jensen: «Vi er sterke i troen på at dette vil medføre at vi får satt flere av de øremerkede skogpengene i arbeid, og er svært fornøyd med det aksjonærfelleskapet vi har etablert i Shelterwood AS. Aksjonærene representerer en kraftfull symbiose mellom investorsiden, skogeiere og industrisiden, og slik også samspillet mellom statlig og privat kapital som Investinor er opprettet for å styrke.»

Investinor forvalter 4,2 milliarder kroner og investerer i lovende norske bedrifter med et fleksibelt investeringsmandat på tvers av sektorer og investeringsstørrelser. Shelterwood er rigget som et felles selskap for nyinvesteringer innen skogrelatert sektor som både kan skape avkastning til eierne og bidra til å løfte skogrelatert sektor nasjonalt. Kommitert kapital utgjør 50 millioner kroner etter første emisjon, og Shelterwood planlegger å gjennomføre fem til ti investeringer på mellom 1 og 10 millioner kroner.

Allerede i vinter ble selskapets første investering offentliggjort. Det dreier seg om selskapet Saga Wood som er en aktør innen modifisert tre med hovedfokus på bl.a. utvendig kledning. Selskapet har et patentert produkt som krever minimalt vedlikehold og har lang levetid. Saga Woods produksjon har foregått på en pilotfabrikk i Danmark, men nå bygges et fullskala produksjonsanlegg i Norge.

Moelven Industrier og nyetableringer i treindustrien

Moelven Industrier er et tungt og godt eksempel på industrielt eierskap og satsing fra skogeiersiden. Moelven hadde et rekordår i 2018 og passerte 11 milliarder kroner i omsetning med driftsresultat på 586 millioner. Dette er en betydelig forbedring i forhold til begge foregående år, som for øvrig også var gode. Konsernet jobber godt og målrettet for å bedre lønnsomheten og det ligger til rette for fortsatt sterke resultater framover.

Moelven Industrier representerer landets sterkeste tremekaniske miljø og utviklingskraften er stor. Et sterkt Moelven er viktig for den skogindustrielle verdikjeden i Innlandet. Moelven er også sentral for utviklingen av en leverandørindustri som kan tilby framtidsrettede og innovative byggeløsninger i tre. Jeg har sagt før, og jeg sier det igjen: Moelven hadde ikke vært det sterke tremekaniske lokomotivet for Innlandet i dag hvis ikke skogeiersiden hadde tatt den sterke eierposisjonen vi har, og som vi har hatt siden tilbakekjøpet fra det finske eierskapet i 2006.

Det er for øvrig en gledelig og positiv utvikling av nye og innovative aktører innen trebyggeri og treindustri som bidrar til økt bruk av norsk tømmer.

Hunton har hentet hjem tidligere produksjon i Polen og åpnet ny fabrikk for produksjon av trefiberisolasjon på Gjøvik. Åpningen av fabrikken sto Erna Solberg for i mars i år. Her er det investert 250 millioner kroner i 40-60 nye arbeidsplasser. Det forventes en produksjonen med råstoffbehov i form av celluloseflis av gran tilsvarende rundt 70.000 kbm tømmer i året.

Splitkon har også investert 250 millioner kroner i ny, fullautomatisert fabrikk på Åmot i Buskerud og startet nylig produksjon av store elementer i krysslimt tre som er den nye betegnelsen på massivtre. Fabrikken har mål om å produsere 12.000 kbm ferdige elementer pr. år som tilsvarer nær en tredjedel av den totale etterspørselen i det norske markedet i 2018. Med tidligere norske etableringer på dette produktområde er vi i ferd med å nå et selvforsyningsmål basert på norsk gran.

Termowood er en ny aktør som har bygget fabrikk i Hurdal med fullautomatisert produksjon av isolerte krysslimt-tre elementer. Disse kan leveres som byggesett etter byggetegninger, er lette og kan håndteres og monteres med håndmakt.

De mye omtalte planene fra Biozin om biodrivstoffproduksjon i Åmli blir stadig mer håndfaste. Det satses nå over 200 millioner kroner i en detaljplanleggingsfase. Fullskalaprojektet vil koste 3,5 milliarder kroner og vil få et virkesbehov på 700.000 kubikkmeter virke av alle slag, inkludert biprodukter fra sagbruk og hogstavfall. Biozin eies av Bergene Holm, men det svenske oljeselskapet Preem AB skal iløpet av 2019 investere betydelig kapital i prosjektet og kommer tungt inn på eiersiden.

Også på Tofte er det planer om oppstart av demoanlegg i år. Dette dreier seg om Silva Green Fuel som Statkraft og Sødra står bak. Det sies å være aktuelt å gå videre til et fullskala produksjonsanlegg i 2020 hvis erfaringene fra demoanlegget blir gode.

De nevnte og flere andre gode prosjekter gir grunn til optimisme.

Skogvern

Nasjonal politisk ledelse og storsamfunnet ser i stadig sterkere grad skogens viktige rolle som fornybar resurs i klimasammenheng og at vi må utnytte skogen og skogsressursene bedre, også i nye bruksområder. Dette aktualiserer ikke minst å bruke mer tre i hus og byggkonstruksjoner og å innfase det grønne karbonet så langt som mulig til erstatning for det svarte karbonet. Likevel er skogvern en evig pågående tematikk. Naturvernere har vunnet kampen om 10% vern av skogsareal.

Nå kommer kravet om 10% vern av produktiv skog i ny nasjonal FSC-standard. Neste mål for naturvernerne er 17 % vern. I tillegg sysles det med tilleggsvern rundt allerede vernede områder av ulike slag som BVO-områder, MIS-figurer, etc. Denne kampen må fortsatt prioriteres. Norges Skogeierforbund gjør en avgjørende og viktig innsats her, og det er naturlig også i år å trekke fram Nils Bøhn i forbundet som en viktig ressurs for vår sak.

Andre saker som potensielt ville fått stor negativ betydning for oss som skogeiere er det tidligere omtalte LULUCF. Vi fikk bakoversveis av EU-kommisjonens opprinnelige forslag til bokføringsregler av CO₂ utslipp. De opprinnelige regnereglene ville ført til at Norge måtte ha bokført et betydelig utslipp pga hogst til tross for at Norge rent faktisk har stort CO₂-opptak. Dette sto i direkte konflikt til konklusjonene til FNs Klimapanel, som har slått fast at det ikke er mulig å møte klimautfordringene uten aktiv bruk av skogen.

I praksis ville vi blitt straffet for å ha hogd betydelig mindre enn den årlige tilveksten i mange tiår. Vi ville måtte betale for utslipp for å øke hogsten. Samtidig som økt hogst i større og tydeligere grad har blitt del av gjeldende skogpolitikk.

Uten iherdig innsats fra Skogeierforbundet og våre søsterforbund i nabolandene, kunne vi endt i en virkelighet som ville redusert våre muligheter til å øke avvirkingen i Norske skoger. Regjeringen har nå meldt inn til EU at vi kan øke hogsten og likevel holde oss innenfor regelverket for opptak og utslipp av klimagassutslipp fra skogsektoren. Dette ser ut til å ha landet på en måte som vi kan leve godt med.

Så dukker det opp en ny utfordring fra EU: TAXONOMY. Kort fortalt er det et rammeverk som beskriver hva som skal regnes som bærekraftig økonomisk virksomhet. Skog- og treindustrien er i utgangspunktet ikke med og skal da pr. definisjon ikke kunne regnes som bærekraftig virksomhet. Skogeierforbundet har tatt tak i dette og spiller for alt det er verdt på våre nordiske og internasjonale forbindelser.

Bygg i tre og internasjonale utfordringer

Som nevnt er det økende interesse for bruk av tre i bygg og byggkonstruksjoner. Samme dag som skoleelever strømmet ut i gatene og foran Stortinget for å demonstrere for økt klimainnsats, arrangerte Norges Skogeierforbund og Kommunalbanken frokostseminar der temaet var «Hvordan gjøre det mer lønnsomt å velge grønne materialer i bygg». Som en gladmelding siterer jeg utlånsdirektør i Kommunalbanken Lars Strøm Prestvik: «Nå etterspørres ikke minst massivtre i skolebygg på en helt annen måte enn tidligere. Noen hevder at det er dyrere å bygge i tre enn andre materialer. Vårt bidrag er lavere rente til kommuner og fylkeskommuner som velger mer miljø- og klimavennlige materiale.» Også Innovasjon Norge har innenfor sin bærekraftsatsing gått ut med ekstra tilskudd for driftsbygninger i tre innen landbruket.

Her til lands er vi sånn sett i en god utvikling. Likevel er det grunn til å etterlyse krav til karbonavtrykk i materialbruk der også byggets livsløp og transport til byggeplass skal telle med i norsk byggteknisk standard. Slike krav vil i sterk grad gi ytterligere løft for bruken av tre i bygg.

Videre er det en stor jobb å gjøre internasjonalt med faktagrunnlag på trebyggeri og brann. I England har brann i et høyhus, der fasaden var kledd i brennbart materiale og sto i fyll fyr, medført forbud mot brennbart materiale i ytterkledning og konstruksjoner på hus over 4 etasjer. Dette inkluderer trekledning. Så har forsikringsbransjen tenkt videre og kommet til at hvis tre i bygg over 4 etasjer er brannfarlig, så gjelder vel det for alle hus i tre. Konsekvensen har blitt at forsikringsbransjen nekter brannforsikring av hus og bygninger i tre. Dette sprer seg fra England til Brussel og EU, og konsekvensene kan bli store. Her er Skogeierforbundet sammen med våre svenske og finske søsterorganisasjoner, som er innenfor EU-systemet, på ballen og har en svært viktig jobb å gjøre.

Regjeringens skogstrategi

Vi har fått en ny skogstrategi: «Skog- og trenæringa – ein drivar for grøn omstilling» som statsråd Bollestad presenterte på Moelven nå i mars. Planen er en oppfølger av strategien SKOG 22 og meldingen «Grønn konkurransekraft», men dessverre med skuffende lite innhold. Litt flåsete sagt kunne vi ønsket oss en strategi for oppfølging og iverksetting av tiltak fra allerede vedtatte strategier. Vi må likevel glede oss over langt større oppmerksomhet og interesse for vår næring fra øverste politiske hold. Skogens miljøbetydning og skogråstoffets betydning i det grønne skifte har satt seg.

Tenk Tre

Med initiativ fra Skogeierforbundet nærmer vi oss en svært positiv og bransjeomforent satsing i hele verdikjeden på kampanjen «Tenk Tre». Kampanjen retter seg mot allmennheten og folkeopinionen for å vise at skogbruket og bruken av tre er en viktig del av løsningen på de klimautfordringene vi står oppe i.

Avslutning

Takk til Mjøsen Skogs gode og dyktige medarbeidere i administrasjonen på Lillehammer og ute i felten.

Så vil jeg takke dere i lokalorganisasjonen for avgjørende innsats. Dere, sammen med skogbrukslederne ute, er limet i den virksomheten vi driver. Sist, men ikke minst vil jeg takke styrekollegiet for godt, aktivt og konstruktivt samarbeid.